

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของการศึกษา

ความสัมพันธ์ของการสื่อสารมวลชนกับความมั่นคงของชาติรัฐเป็นปฏิสัมพันธ์คู่กันมานานหลายพันปีตั้งแต่ยุคสมัยมนุษย์เริ่มอยู่กันเป็นกลุ่มสังคม และพัฒนาการปกครองอาณาจักรเป็นเขตแดน ในกรีก อียิปต์ โรมัน ยุโรป อเมริกา ออสเตรเลีย หรือในเอเชียก่อนพุทธกาลจากอินเดีย จีน ญี่ปุ่น สยาม หรือประเทศไทย และดินแดนทุกแห่งเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

นับตั้งแต่ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองในวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 โดยคณะราษฎร ที่มีพันเอกพระยาพหลพลพยุหเสนา เป็นหัวหน้าคณะราษฎร ได้ใช้วิทยุกระจายเสียงอันเป็นนวัตกรรมสื่อสารที่ทันสมัยในช่วงนั้นเผยแพร่ข่าวการเปลี่ยนแปลงการปกครองตลอดทุกวัน (สุมน อยุธิน และยงยุทธ รักษาศรี, 2532) หลังจากนั้นบทบาทของสื่อวิทยุกระจายเสียงกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารมวลชนเพื่อความมั่นคงของชาติรัฐ โดยเฉพาะการปฏิวัติรัฐประหารและโฆษณาชวนเชื่อกิจกรรมต่าง ๆ ของภาครัฐควบคู่ไปกับการพัฒนาสื่อมวลชนเพื่อสังคม การเมือง การปกครอง การค้า การศึกษา ความบันเทิง และอื่น ๆ ซึ่งจอมพลป.พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีหลายสมัยเป็นผู้ใช้สื่อวิทยุมากที่สุดเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางการเมือง การปฏิรูปวัฒนธรรม และปลุกระดมชาตินิยม (เบญจมา มังลาพิทักษ์, 2547)

สถานีวิทยุกระจายเสียงหลักเป็นของหน่วยงานรัฐทั้งสิ้น 20 แห่ง 524 สถานี ซึ่งทั้งหมดดำเนินกิจการภายใต้กฎหมายของคณะปฏิวัติ และพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2498 พ.ศ. 2502 และ พ.ศ. 2530 (กองงานคณะกรรมการกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์) แต่สภาพข้อเท็จจริงมิได้ดำเนินการเอง โดยหน่วยงานของกองทัพให้สัมปทานแก่เอกชนหรือให้เช่าเวลาสถานีเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งผู้ประกอบการเหล่านั้นผลิตรายการเอง หรือเป็นนายหน้าค่าเวลา ทำตัวเป็นคนกลางใช้คลื่นความถี่แสวงหาประโยชน์ทางธุรกิจที่มีมูลค่ามหาศาลอย่างต่อเนื่อง (ปิยกุล เลาว์ณยศี, 2544, น. 32-40) ซึ่งสถานีวิทยุกระจายเสียงเกือบครึ่งหนึ่งเป็นกิจการของกองทัพที่จัดตั้งขึ้นด้วยวัตถุประสงค์เพื่อทำหน้าที่รักษาความมั่นคงของชาติและสนับสนุนภารกิจของกองทัพเป็นต้นแบบของการบริหารจัดการที่ให้เอกชนเป็นผู้มีบทบาทต่อการดำเนินกิจการวิทยุกระจายเสียงในรูปแบบดังกล่าวมาอย่างยาวนานจนกลายเป็นศูนย์รวมของผู้ประกอบการกิจการสื่อวิทยุกระจายเสียงจำนวนมากที่เป็นคู่สัญญาทางการค้าและ

ผลัดเปลี่ยนผู้รับสัมปทานใหม่อย่างต่อเนื่อง ภายใต้การพัฒนาแบบอย่างของกระแสการจัดธุรกิจ ในระบบโลกาภิวัตน์ที่ยึดการตลาดและกลไกการตลาดเป็นตัวขับเคลื่อนการทำงานของระบบ เศรษฐกิจแบบทุนนิยมเสรี ดังนั้น สภาพของรัฐจึงกลายเป็นรัฐการตลาด (ชโยนันต์ สมุทวนิช, 2544)

ในช่วงกว่าทศวรรษจากกระแสเรียกร้องประชาธิปไตย โดยนักการสื่อสารมวลชนและ ประชาชนส่วนใหญ่ขอให้มีการปฏิรูปสื่อเพื่อให้สิทธิและเสรีภาพในการรับข้อมูลข่าวสารให้แก่ ประชาชน โดยสื่อวิทยุกระจายเสียงและสื่อโทรทัศน์เป็นบทบาทสำคัญที่ถูกครอบงำในการโฆษณาชวนเชื่อต่อผู้มีอิสระจากรัฐ และเมื่อประเทศไทยประกาศใช้พระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่ถูกยกย่องว่าเป็น “รัฐธรรมนูญฉบับประชาชนเพื่อประชาชน” ได้ บัญญัติไว้ในมาตรา 40 ระบุให้คลื่นความถี่เป็นทรัพยากรสมบัติของชาติ และให้มืองค์กรอิสระ จัดสรรคลื่นความถี่ใหม่ ซึ่งเป็นที่มาของการประกาศใช้พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 มีบทบาท ในการวางแผนแม่บท การจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับดูแลกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุ โทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม โดยจัดตั้งองค์กรอิสระเป็น 2 องค์กร คือ คณะกรรมการกำกับ และดูแลกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ “กทช.” และคณะกรรมการกำกับและดูแลกิจการ วิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ หรือ “กสช.” แต่จัดตั้งได้เพียงองค์กรเดียวคือ กทช. และ ยังปฏิบัติหน้าที่อยู่ในปัจจุบัน ส่วน กสช. จัดตั้งไม่สำเร็จ เพราะการสรรหาคณะกรรมการของ กสช. ต้องยกเลิกหลายครั้ง เนื่องจากมีการแทรกแซงจากกลุ่มผู้มีผลประโยชน์ มีการร้องเรียน คัดค้านขั้นตอนสรรหาและคุณสมบัติผู้ได้รับการสรรหาถึงขั้นฟ้องศาลปกครอง ทำให้เกิด สูญญากาศในการกำกับดูแลและพัฒนาสื่อ ก่อให้เกิดปัญหาการทำหน้าที่สื่อสารมวลชนอย่างมี จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ และการจับจองคลื่นความถี่วิทยุชุมชนจนขาดระเบียบ ข้อบังคับตามกฎหมาย เปิดกันรวมกว่า 3,000 สถานี ทั่วประเทศ

ต่อเมื่อเกิดการปฏิวัติยกเลิกรัฐธรรมนูญในวันที่ 19 กันยายน 2549 โดยคณะปฏิรูป การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (ต่อมาเปลี่ยนเป็นคณะ มন্ত্রীการปกครองเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ หรือ คมช.) เปลี่ยนแปลงการปกครองโดยรัฐบาลที่มา จากการแต่งตั้งของคมช. บริหารราชการแผ่นดินและสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ฝ่าย นิติบัญญัติพิจารณากฎหมายเป็นเวลากว่า 1 ปี จึงได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 เป็นกฎหมายปกครองประเทศในระบอบประชาธิปไตยที่มี

พระมหากษัตริย์เป็นประมุขอีกครั้ง ซึ่งมีการผ่านกระบวนการร่างจากสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ การทำประชามติก่อนที่จะมีมติจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มีเจตนารมณ์บัญญัติกฎหมายเพื่อให้ประชาชนรับประโยชน์มากกว่าเดิม เมื่อเทียบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 คือ

1. คุ่มครอง ส่งเสริม ขยายสิทธิและเสรีภาพ ของประชาชนอย่างเต็มที่
2. ลดการผูกขาดอำนาจรัฐ และเพิ่มอำนาจประชาชน

3. การเมืองมีความโปร่งใส มีคุณธรรม และจริยธรรม 4. ทำให้องค์กรตรวจสอบมีความอิสระ เข้มแข็ง และทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยจำกัดอำนาจนักการเมือง เพิ่มอำนาจการปกครองเพื่อความมั่นคง แม้ว่าประชาชนส่วนหนึ่งที่ยึดมั่นระบอบประชาธิปไตยไม่ยอมรับรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เพราะอ้างถึงข้อกำหนดบางข้อ ไม่เป็นประชาธิปไตย ซึ่งเป็นผลพวงของการปฏิวัติที่จะกีดกันนักการเมืองในกลุ่มทุนนิยมเดิมกลับมาอีกอำนาจ ทำให้ผู้คัดค้านออกมาต่อต้าน โดยเฉพาะ กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการ (นปช.) และนักวิชาการบางส่วน

อย่างไรก็ตาม เจตนารมณ์การปฏิรูปสื่อในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มิได้เปลี่ยนแปลงโดยบัญญัติไว้ในส่วนที่ 7 เรื่องเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคล และสื่อมวลชน ในมาตรา 45-48 ซึ่งความสำคัญอยู่ที่การจัดตั้งองค์กรอิสระขึ้นมากำกับดูแล และทำหน้าที่ในการจัดทำแผนแม่บท การจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่ กฎระเบียบในการกำกับดูแลคลื่นความถี่ และสื่อในกิจการวิทยุกระจายเสียงและสื่อวิทยุโทรทัศน์ โดยมีการร่างพระราชบัญญัติการจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ..... ซึ่งมีการนำต้นแบบจากพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2543 โดยเฉพาะในมาตรา 25 การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติ และระดับท้องถิ่นในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะอื่น รวมทั้งการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม และต้องดำเนินการในลักษณะที่มีการกระจายการใช้ประโยชน์อย่างทั่วถึงในกิจการด้านต่าง ๆ และต้องระบุนโยบายการประกอบกิจการดังกล่าวเพื่อประโยชน์สาธารณะระดับชาติ อย่างน้อยต้องครอบคลุมเนื้อหาองค์ประกอบสาระ 7 ด้าน ดังนี้

- 1) การศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม
- 2) วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม

- 3) การเกษตรและการส่งเสริมอาชีพอื่น ๆ
- 4) ความมั่นคงของรัฐ
- 5) การกระจายข้อมูลข่าวสารเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาลกับประชาชน
- 6) การกระจายข้อมูลข่าวสารของรัฐสภาเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐสภา
กับประชาชน
- 7) การกระจายข้อมูลข่าวสารเพื่อการส่งเสริมสนับสนุนในการเผยแพร่ และให้
การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น
ประมุข

และในวรรค ระบุถึงสัดส่วนที่ภาคประชาชนจะได้รับจัดสรรว่า “...ต้องคำนึงถึง
สัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างผู้ประกอบการภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนโดยจะต้องจัดให้
ภาคประชาชนได้ใช้คลื่นความถี่ไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบ...” และในวรรค 5 ได้กำหนดถึงลักษณะของ
ภาคประชาชนที่พึงได้รับไว้ว่า “...อย่างน้อยภาคประชาชนนั้นต้องดำเนินการโดยมีวัตถุประสงค์
เพื่อประโยชน์สาธารณะและไม่แสวงหากำไรในทางธุรกิจ” ซึ่งในประเด็นที่ต้องจัดสรรให้ภาค
ประชาชนร้อยละ 20 ของคลื่นความถี่นี้เอง เป็นปัญหาที่มีการถกเถียงของความพยายามจาก
หน่วยงานรัฐให้คิดคำนวณจากคลื่นความถี่ของวิทยุชุมชนและการขยายของคลื่นความถี่ในระบบ
ดิจิทัลที่เพิ่มช่องสัญญาณอีกจำนวนหนึ่งเพื่อเป็นการปกป้องรักษาคลื่นความถี่ของหน่วยงานรัฐ
เดิมเอาไว้ไม่ต้องสูญเสีย นอกจากนี้ยังมีปัญหาของการจัดตั้งองค์กรอิสระที่มีการเสนอให้ยุบเหลือ
เพียงองค์กรเดียว เรียกว่าเป็น “กสทช.” หรือแยกเป็น 2 องค์กรเหมือนเดิม ซึ่งร่างพระราชบัญญัติ
ดังกล่าวยังอยู่ในกระบวนการเสนอให้รัฐสภาเป็นผู้พิจารณาแปรญัตติต่อไป โดยคาดหมายกันว่าจะ
ได้กฎหมายประกาศบังคับใช้ในปี พ.ศ. 2552

ในขณะที่กฎหมายสำคัญอีกฉบับ คือ พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจาย
เสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 เป็นการปรับปรุงข้อกำหนดใหม่เพื่อใช้ในการกำกับกิจการ
วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ และยกเลิกพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์
พ.ศ. 2498 เพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2502 เพิ่มเติมฉบับที่ 3 พ.ศ. 2521 และเพิ่มเติมฉบับที่ 4
พ.ศ. 2530 กลับผ่านการพิจารณาจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และประกาศบังคับใช้เป็นกฎหมาย
ก่อน ซึ่งความสำคัญของกฎหมายฉบับนี้มีการเปลี่ยนแปลงจากเดิมมาก และเป็นความคาดหมาย
ให้เป็นเครื่องมือในการจัดระเบียบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และรองรับเจตนารมณ์
ของการปฏิรูปสื่อเพื่อรื้อการจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่ให้กับทุกฝ่ายในระหว่างรอพระราชบัญญัติ

องค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการ โทรคมนาคม ฉบับใหม่

ความวิตกกังวลของนักการสื่อสารมวลชน เอกชนผู้ประกอบการและประชาชนกลัว จะไม่ได้รับการจัดสรรคลื่นความถี่กระแสหลักจากหน่วยงานรัฐ โดยอาศัยการเปลี่ยนแปลงกลไก การปฏิบัติตามบทบัญญัติในกฎหมาย จึงมีการติดตามคัดค้านและเรียกร้องให้รัฐนำเสนอ โครงสร้างและข้อบัญญัติกฎหมายเดิม ซึ่งตรงข้ามกับทางหน่วยงานรัฐที่เป็นเจ้าของคลื่นความถี่ สถานีวิทยุกระจายเสียงของกองทัพที่มีสัดส่วนของคลื่นสถานีวิทยุกระจายเสียงมากที่สุดจะส่งผล กระทบต่อองค์กรและภารกิจที่เคยได้ประโยชน์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทำให้การปรับตัวของกิจการ กระจายเสียงของกองทัพจึงต้องแสดงความจำนงถึงบทบาทความสำคัญของการเป็นเจ้าของ กิจการวิทยุกระจายเสียงที่ต้องมีใช้เพื่อความมั่นคงของประเทศจะคืนหรือสูญเสียหน่วยงานให้กับ ใครไม่ได้เป็นอันขาด โดยเฉพาะกองทัพที่อยู่ในช่วงศึกษาแนวทางของปฏิรูปสื่อวิทยุ ควบคู่ไปกับการ พัฒนาระบบและการบริหารกิจการวิทยุกระจายเสียงในกองทัพเพื่อความมั่นคงและ สันติสุขของกองทัพ (ธนาธิป แสงสว่าง, 2548) กองทัพจำเป็นต้องการเสริมสร้างผลิตเนื้อหา ข้อมูลข่าวสารเพื่อความมั่นคงของชาติ โดยใช้การสื่อสารเพื่อความมั่นคงของรัฐที่ต้องใช้หลัก จิตวิทยาสังคม ผ่านระบบการสื่อสารมวลชน ตามความรับผิดชอบหน้าที่ของสังคมที่มีความ สัมพันธ์กันอย่างมีกฎเกณฑ์ และเหมาะสมในยุคเทคโนโลยีการสื่อสารไร้พรมแดน เป็นปัจจัย สำคัญต่อดำรงไว้หรือการเปลี่ยนแปลงที่ดีในสังคมภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย (สุรพงษ์ ไสธนะเสถียร, 2533)

ฉะนั้น การศึกษา “บทบาทวิทยุกระจายเสียงเพื่อความมั่นคงของชาติ” จึงเป็นสิ่งที่ ผู้ศึกษาสนใจ และให้ความสำคัญในการศึกษาความเป็นมา และสภาพการณ์ปัจจุบันของบทบาท กิจการกระจายเสียงเพื่อความมั่นคงของชาติ โดยศึกษาเฉพาะกิจการกระจายเสียงของกองทัพใน ด้านนโยบายและวัตถุประสงค์ขององค์กร แผนงานและการบริหาร การตลาด การจัดหารายได้ การผลิตเนื้อหารายการในสัดส่วนที่ถูกต้องเหมาะสม รวมถึงแนวทางการพัฒนาบทบาทของ วิทยุกระจายเสียงเพื่อความมั่นคงของชาติ และกิจการกระจายเสียงของกองทัพในอนาคต ให้ สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการสื่อที่คาดหวังไว้ในรัฐธรรมนูญพ.ศ.2550 และ พ.ศ. 2540 ซึ่งผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ น่าจะเป็นประโยชน์ในด้านวิชาการสำหรับการสื่อสารในกิจการ วิทยุกระจายเสียง และอาจจะเป็นส่วนหนึ่งที่ผู้เกี่ยวข้องจะนำไปใช้เป็นแนวทางร่วมกำหนดกรอบ ในแผนแม่บทกิจการวิทยุกระจายเสียง ของแผนแม่บทกิจการกระจายเสียง โทรทัศน์ และ โทรคมนาคมในระยะยาวต่อไป

ปัญหานำวิจัย

1. บทบาทของกิจการวิทยุกระจายเสียงเพื่อความมั่นคงของชาติในอดีตและปัจจุบันเป็นอย่างไร
2. โครงสร้างและการบริหารกิจการวิทยุกระจายเสียงของกองทัพเพื่อความมั่นคงของชาติ
3. ปัญหาอุปสรรคของบทบาทวิทยุกระจายเสียงเพื่อความมั่นคงมีอะไรบ้าง
4. แนวทางการพัฒนาบทบาทวิทยุกระจายเสียงเพื่อความมั่นคงของชาติควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงความเป็นมาและสภาพการณ์ปัจจุบันของบทบาทวิทยุกระจายเสียงเพื่อความมั่นคงของชาติ
2. เพื่อศึกษาถึงโครงสร้างและการบริหารกิจการวิทยุกระจายเสียงของกองทัพ
3. เพื่อศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคของบทบาทวิทยุกระจายเสียงเพื่อความมั่นคง
4. เพื่อศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาบทบาทวิทยุกระจายเสียงเพื่อความมั่นคงของชาติในอนาคต

ขอบเขตการวิจัย

ศึกษาความเป็นมา และสภาพการณ์ปัจจุบันของบทบาทวิทยุกระจายเสียงเพื่อความมั่นคงของชาติ โดยศึกษาเฉพาะโครงสร้างของบทบาทวิทยุกระจายเสียงเพื่อความมั่นคงของชาติ และกิจการวิทยุกระจายเสียงของกองทัพ คือ กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้ครอบคลุมโครงสร้างทั่วไปของวัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมาย หลักการบริหาร การตลาด การจัดหารายได้ การผลิตเนื้อหารายการ รูปแบบและสัดส่วนของการออกอากาศ เปรียบเทียบพฤติกรรมของการสื่อสาร ปัญหาอุปสรรคบทบาทวิทยุกระจายเสียงเพื่อความมั่นคง โดยใช้การสำรวจตลาดสภาพกิจการวิทยุกระจายเสียงของกองทัพในเขตกรุงเทพมหานครเฉพาะสถานีวิทยุกระจายเสียงคลื่นความถี่ เอฟ.เอ็ม. อย่างละเอียดทุกด้านของข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ และศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทของวิทยุกระจายเสียงเพื่อความ

มั่นคงของชาติจากนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ของรัฐบาลและกิจการวิद्यุกระจายเสียงของ กองทัพบกกับเจตนารมณ์ของการปฏิรูปสื่อวิทยุกระจายเสียงอย่างมีมิติสัมพันธ์อันเป็นประโยชน์ต่อ สาธารณะชนและประเทศชาติ ภายใต้พระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ซึ่งทำการประมวลผลศึกษาสรุปและวิเคราะห์ในเชิงทฤษฎี โดยใช้แนวคิดจาก การทดสอบด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพที่มี 3 กลุ่มที่เกี่ยวข้อง คือ ระดับบริหารกิจการวิทยุ นักการสื่อสารวิทยุ และนักวิชาการ

นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

ความมั่นคงของชาติ หมายถึง สภาวะการณ์หรือสภาพของประเทศไทยที่มีอำนาจ อธิปไตยในการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ภายใต้การ บริหารของรัฐบาล และองค์กรแห่งรัฐที่สังคม ประชาชนสามารถดำรงอยู่ด้วยความปลอดภัยจาก ภัยอันตรายทั้งปวง ไม่ว่าจะเป็น ภัยธรรมชาติ ภัยสงคราม ภัยโรคระบาด ภัยความอดอยาก ความ ก่อการร้าย ภัยความเกรงกลัว ความกังวล และความ สงสัย มีความเจริญก้าวหน้า มีเสรีต่อความกดดันต่าง ๆ เป็นหลักประกันให้เกิดอำนาจหน้าที่ของ แต่ละส่วนภายในชาติดำเนินไปได้อย่างอิสระ มีความแน่นแฟ้นเป็นปึกแผ่น มีความแน่นอนไม่ เปลี่ยนแปลงไปโดยง่าย มีความอดทนต่อแรงกดดันต่าง ๆ ที่มากระทบในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านเอกราช อธิปไตย ในด้านบูรณภาพแห่งดินแดน ในด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคมในด้าน สวัสดิภาพ ความปลอดภัยและผาสุกของประชาชน ในด้านการศึกษา การศึกษา สิ่งแวดล้อม และ ทรัพยากรของชาติ ซึ่งจะต้องมีขีดความสามารถที่จะพร้อมเผชิญต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งนี้องค์กร ที่รับผิดชอบความมั่นคงภายใต้กฎหมายบัญญัติของประเทศ มีสภาพความมั่นคงแห่งชาติเป็นศูนย์ รวมหน่วยงานภาครัฐและเอกชน และหน่วยงานทหารและตำรวจเป็นหลักในการทำหน้าที่ป้องกัน ภัยและรักษาความมั่นคง

บทบาท หมายถึง การแสดง การทำตามบทที่กำหนดขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสื่อวิทยุกระจายเสียง ซึ่งหมายถึง รัฐ สถาบัน องค์กร และบุคคลทุกระดับชน ชั้นที่จะต้องเป็นผู้มีบทบาท ภายใต้ข้อกำหนดรัฐธรรมนูญ กฎหมายต่าง ๆ และกฎเกณฑ์ของ ชุมชนในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับโลก

บทบาทวิทยุกระจายเสียงเพื่อความมั่นคงของชาติ หมายถึง การดำเนินกิจการ วิทยุกระจายเสียงที่กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความมั่นคงของชาติและการปกครองใน ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยสถานีและผู้ประกอบกิจการ วิทยุกระจายเสียงและนักการสื่อสารมวลชนต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายและ

จรรยาบรรณของวิชาชีพ โดยหน่วยงานรัฐที่มีกิจการวิทยุกระจายเสียงดำเนินการเพื่อการสื่อสาร ส่งเสริมความมั่นคงโดยตรงเป็นภารกิจหลัก คือ กรมประชาสัมพันธ์และกิจการวิทยุกระจายเสียงของกองทัพจะต้องสนองนโยบายรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สภาความมั่นคงของชาติ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน กองทัพ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ ซึ่งภายในองค์กรมีการบริหารกิจการวิทยุกระจายเสียงอย่างเป็นระบบ มีการผลิตเนื้อหารายการวิทยุและประสานงานเผยแพร่สื่อออกอากาศให้ครอบคลุมในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความมั่นคงในการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข อาทิ การรักษาความมั่นคงทั้งภายในและระหว่างประเทศ การเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ศาสนา การศึกษา สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น

โครงสร้าง หมายถึง ลักษณะขอบเขต และรูปแบบขององค์กรกิจการกระจายเสียงของกองทัพที่มีข้อกำหนด วัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง และการดำเนินกิจการ ภายใต้ระเบียบข้อบังคับของหน่วยงานและบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

การบริหารองค์กร หมายถึง การบริหารจัดการองค์กรกิจการกระจายเสียงของกองทัพ ที่มีผู้นำองค์กร และผู้ปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ นโยบาย และเป้าหมายอย่างมีแบบแผนงาน กระบวนการจัดการต่าง ๆ มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ต่อองค์กรและสังคม

กิจการกระจายเสียงของกองทัพ หมายถึง องค์กรกิจการกระจายเสียงของกองทัพที่จัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียง และแผนการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อวัตถุประสงค์ในการสื่อสารมวลชนเพื่อส่งเสริมความมั่นคง และภารกิจของกองทัพ ซึ่งหน่วยงานที่มีกิจการกระจายเสียงประกอบด้วย กระทรวงกลาโหม กองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สถานีเจ้าของคลื่นความถี่ หมายถึง หน่วยงานรัฐที่เป็นเจ้าของคลื่นความถี่ในระบบ เอฟ.เอ็ม. และระบบเอ.เอ็ม. ที่ได้รับอนุญาตจากกรมไปรษณีย์โทรเลข ซึ่งในในรายวิสัยนี้จะหมายถึงเฉพาะสถานีวิทยุกระจายเสียงในกิจการวิทยุกระจายเสียงของกองทัพและกรมประชาสัมพันธ์

สถานีรูปแบบเนื้อหาเดียวกัน (Format station radio) หมายถึง สถานีวิทยุกระจายเสียงที่ทำการออกผังรายการและนำเสนอรายการเป็นลักษณะรูปแบบเนื้อหาในทางเดียวกัน ได้แก่ สถานีรายการเพลงไทยสากล สถานีข่าวและสาระ สถานีกีฬาและสันทนาการ สถานีศิลปวัฒนธรรม สถานีเด็กเยาวชน และครอบครัว เป็นต้น

ผู้จัดรายการร่วม หมายถึง เอกชนผู้ประกอบการวิทยุกระจายเสียงเป็นนิติบุคคล และบุคคลทั่วไป มี 2 แบบ คือ สัปทนาบริหารเวลาและผลิตรายการทั้งสถานี(ยกเว้นช่วงเวลา สถานีเจ้าของคลื่นกำหนดผลิตเอง) กับ เข้าช่วงเวลารายชั่วโมง โดยผลิตรายการเอง หรือซื้อ ลิขสิทธิ์รายการจากผู้ผลิตอื่น

รายการวิทยุเพื่อความมั่นคง หมายถึง ลักษณะของรายการวิทยุกระจายเสียงที่ ออกอากาศมีเนื้อหาสื่อให้ประชาชนมีความสึกรักและปกป้องอธิปไตย ป้องกันภัยต่าง ๆ ที่มี ผลต่อการทำลายความมั่นคงของประเทศ เสริมสร้างความรักความสามัคคีในสังคม โดยเป็นการ ให้สาระข้อมูล ความรู้ ข้อเท็จจริง ความบันเทิง โดยรูปของรายการนำเสนอได้หลายแบบ ได้แก่ ข่าวสั้น รายงานวิเคราะห์ข่าว รายการสาระความรู้ในบทสนทนาหรือเล่าเรื่อง หรือสาระดี สปอต โฆษณา รายการเพลง หรือศิลปวัฒนธรรมต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งประเภทเนื้อหาของรายการครอบคลุม ให้เกิดความมั่นคงทั้งด้านการทหาร การเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การศึกษา สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และอื่น ๆ ที่ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศ

แนวทางการพัฒนาบทบาทวิทยุกระจายเสียง หมายถึง ข้อเสนอแนะ หรือความคิดเห็น หรือแผนงานต่าง ๆ ที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนแม่บทสื่อวิทยุกระจายเสียงของ ชาติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ หรือแผนแม่บทสื่อวิทยุกระจายเสียงของชาติเพื่อความมั่นคง ของชาติของสภาพความมั่นคงของชาติหรือของกระทรวงกลาโหม รวมถึงการนำไปใช้พัฒนาบริหาร กิจการวิทยุกระจายเสียงของกองทัพในอนาคต

แผนแม่บทสื่อวิทยุกระจายเสียงเพื่อความมั่นคงของชาติ หมายถึง แผนยุทธศาสตร์ การสื่อสารในกิจการวิทยุกระจายเสียงเพื่อความมั่นคงของชาติระยะยาวของสภาพความมั่นคง แห่งชาติ หรือกระทรวงกลาโหม หรือกองทัพ ซึ่งเป็นการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์การปฏิบัติงาน ด้านความมั่นคงเพื่อให้กิจการกระจายเสียงของกองทัพ และให้องค์กฤษฎีที่จัดตั้งขึ้นใหม่ทำ หน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการวิทยุกระจายเสียงให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมาย และ บรรจุแผนฯดังกล่าวรวมในแผนแม่บทกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์

การสื่อสารในกิจการวิทยุกระจายเสียง หมายถึง การสื่อสารที่เป็นกระบวนการของ สื่อต่าง ๆ ที่อยู่ในระบบของกิจการวิทยุกระจายเสียง โดยเฉพาะการสื่อสารมวลชน การสื่อสาร องค์กร การสื่อสารเฉพาะกลุ่มและบุคคล และยังมี การเชื่อมโยงระหว่างเครือข่ายของสื่ออย่างเป็น ระบบก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริหารจัดการในการรับข้อมูล ได้แก่ การเชื่อมข้อมูลผ่านใน ระบบสื่ออินเทอร์เน็ต วิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และสื่ออื่น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงความเป็นมาและสภาพปัจจุบันของบทบาทวิทยุกระจายเสียงเพื่อความมั่นคงของชาติ
2. ทราบถึงโครงสร้าง และการบริหารขององค์การวิทยุกระจายเสียงของกองทัพ
3. ทราบถึงปัญหาอุปสรรคของบทบาทวิทยุกระจายเสียงเพื่อความมั่นคงของชาติ
4. ทราบถึงแนวทางการพัฒนาบทบาทวิทยุกระจายเสียงเพื่อความมั่นคงของชาติในอนาคต
5. ข้อมูลที่ศึกษาวิจัย จะเป็นประโยชน์ต่อการนำมาใช้เป็นแนวทางการพัฒนาองค์การสถานีวิทยุกระจายเสียงของกองทัพ และการวางแผนแม่บทกิจการวิทยุกระจายเสียงในระดับชาติสอดคล้องกับเจตนารมณ์การปฏิรูปสื่อวิทยุกระจายเสียงของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และ พ.ศ. 2540